

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Richarda Bureša na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2014 v trestnej veci obvineného **I. Č. a spol. pre prečin ohovárania** podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., v konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 22T 76/2009, o dovolaní obvinených podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. L. P., proti rozsudku Okresného súdu Žilina z 20. augusta 2010, sp. zn. 22T 76/2009, a proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 21. apríla 2011, sp. zn. 3To 3/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinených I. Č., nar. X. a Ing. I. Č., nar. X. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 20. augusta 2010, sp. zn. 22T 76/2009, bol obvinený I. Č., nar. X. uznaný za vinného z dvojnásobného prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., že

1/ dňa 23. februára 2008 podal oznámenie na Obvodnom oddelení Policajného zboru Kysucké Nové mesto na P. M., že tento mal dňa 23. februára 2008 vo večerných hodinách o 22.50 hod. búchať prístupovou bránou k rodinnému domu súp. č. X. nachádzajúcom sa v k.ú. N., okres Kysucké Nové Mesto, na parc. č. X., na LV . X. a pri vzájomných verbálnych konfliktoch, ktoré majú navzájom, mu na dvore patriacemu k tomuto rodinnému domu mal viackrát jednak pred dňom 23. februára 2010 ako aj po incidente zo dňa 23. februára 2008 povedať, že táto brána tam nebude, že cesta je jeho, že má ísť do piče

a policajti mu aj tak nepomôžu, pričom toto oznámenie bolo následne predmetom disciplinárneho konania voči P. M., ktoré bolo dňa 10. júla 2008. zastavené,

2/ dňa 26. marca 2008 sa o 6.55 hod. osobne dostavil na Obvodné oddelenie Policajného zboru Žilina – východ za riaditeľom Obvodného oddelenia Policajného zboru Žilina – východ Mgr. Z. Z. ako nadriadeným P. M. a žiadal ho o nápravu, s odôvodnením, že P. M... mal v jednotlivých prípadoch, ktoré dovtedy oznamoval na Obvodnom oddelení Policajného zboru Kysucké Nové Mesto, Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Žiline na odbore kontroly a inšpekcii Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave narúšať občianske spolunažívanie, pričom toto tvrdenie bolo po preskúmaní riaditeľom Mgr. Z. Z. následne kvalifikované ako neopodstatnené.

a Ing. I. Č. z pokračovacieho prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., že

1/ dňa 21. januára 2008 zaslal sťažnosť riaditeľovi Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline plk. Ing. F. P. ako nadriadenému P. M. – príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Žilina – východ, v ktorej okrem iného uviedol svoje presvedčenie, že P. M... mal nahovoriť svoje deti P. M. a L. M., aby na pojednávaní vedenom na Obvodnom úrade v Žiline v konaní č. 2007/075105-00/2483,2484/2DAM vypovedali nepravdivo proti jeho osobe tak, aby bol stíhaný, pričom uvedená sťažnosť Ing. I. Č. bola po preskúmaní riaditeľom plk. Ing. F. P. Ing. I. Č. v časti týkajúcej sa konania menovaného v čase výkonu jeho služobnej činnosti vrátená ako nedôvodná a v časti dotýkajúcej sa jeho správania ako príslušníka Policajného zboru odstúpená na Obvodné oddelenie Policajného zboru v Kysuckom Novom Meste,

2/ dňa 30. januára 2008 zaslal sťažnosť na Inšpekciu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave, v ktorej okrem iného uviedol, že P. M... mal zmanipulovať objasňovanie priestupku príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru Kysucké Nové Mesto v konaní č. ORP-P-724/OPP-KNM-2007 (č. 2007/075105-00/2483,2484/2DAM), okrem iného aj tým, že príslušník Policajného zboru, ktorý vo veci konal, mu dal podpísať čisté tlačivo, nedal mu prečítať, on nikdy nevypovedal v tejto veci priamo na polícii

na Obvodnom oddelení Policajného zboru Kysucké Nové Mesto, a tak isto mal P. M... naviesť svoje dcéry P. M. a L. M., aby v tomto priestupkovom konaní klamali.

Za to im okresný súd uložil:

obvinenému I. Č. podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) dní.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu výkon trestu podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu na 1 (jeden) rok.

Obvinenému Ing. I. Č. podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 34 ods. 6 Tr. zák. a § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. peňažný trest vo výške 250 (dvestopäťdesiat) €.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. mu súd pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) dní.

Na podklade podaných odvolaní obidvoch obvinených Krajský súd v Žiline uznesením z 21. apríla 2011 pod sp. zn. 3To 3/2011, podľa § 319 Tr. por. odvolania zamietol.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu podali dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. L. P. obaja obvinení I. Č. a Ing. I. Č. z dôvodu uvedeného v ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V podstate poukázali na to, že v pôvodnom konaní sa súdy dôsledne nevyporiadali so zákonným znakom prečinu podľa § 373 ods. 1 Tr. zák. spočívajúcim v tom, že podľa názoru odvolateľov vykonaným dokazovaním nebol produkovaný jediný dôkaz o tom, že by reálne došlo u poškodeného k zníženiu jeho vážnosti v zamestnaní, manželstve, občianskom živote, podnikaní, ani politickom pôsobení.

Nebolo preukázané, že by poškodenému vznikla škoda materiálna alebo nemateriálna, nedošlo k jeho preradeniu na inú, resp. nižšiu funkciu, nebol ukrátený na plate zo strany zamestnávateľa. Prvostupňový súd ani súd odvolací tieto fakty nezohľadnili pri rozhodovaní o vine a treste.

Podľa odvolateľov nebola preukázaná ani subjektívna stránka skutkovej podstaty žalovaného prečinu, ktorá vyžaduje, aby páchatel vedel o nepravdivosti rozširovaného údajov a o tom, že môže do značnej miery ohroziť vážnosť iného u spoluobčanov.

Nebol náležite zistený skutkový stav tak v skutku 1/ a 2/ a skutkové zistenia na podklade ktorých boli uznaní za vinných.

Odvolatelia ďalej hodnotia jednotlivé dôkazné prostriedky, najmä výsluchy svedkov L. P., J. B., J. J. ktoré považujú za nevierohodné, i postup orgánov polície, pri prešetrovaní ich oznámení na P. M., ktorý bol podľa nich nezákonný.

Keďže sa cítia nevinní, navrhli, aby dovolací súd vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Žiline z 21. apríla 2011, sp. zn. 3 To 3/2011, i rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 20. augusta 2010, sp. zn. 22T 76/2009, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech oboch obvinených, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. boli napadnuté rozhodnutia zrušené ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad a aby po zrušení napadnutých rozhodnutí prikázal Krajskému súdu v Žiline, aby vec, sp. zn. 3To 3/2011, znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka vo vyjadrení k dovolaniu sa s názormi obvinených v podanom dovolaní nestotožnila. Obvinení namietajú skutkové zistenia, ktoré nemôžu byť dôvodom dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Predmetný trestný čin považuje za ohrozovací, to znamená, že na naplnenie znakov skutkovej podstaty ohovárania stačí, aby došlo k reálnej možnosti vzniku ujmy, čo bolo nepochybne preukázané. K samotnej ujme alebo vzniku škody dôjsť nemusí, avšak v danom prípade sa preukázala ujma v zamestnaní.

Po tomto postupe bolo dovolanie obvinených predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Na podklade podaného dovolania Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutým rozsudkom je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por. ako aj obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.).

Dovolací dôvod je odôvodnený ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací súd všeobecne konštatuje, že prax dôsledne vychádza zo zásady, že dovolacie konanie nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať L. odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú na preskúvanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Dôvody dovolania sú – v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní – podstatne užšie.

Zo znenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. okrem iného vyplýva, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť,

a preto prieskumná povinnosť dovolacieho súdu u tohto dovolacieho dôvodu je vymedzená len na posúdenie otázky, či znenie skutkovej vety obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého boli obvinení právoplatným rozsudkom uznaní za vinných.

Uvedený dovolací dôvod pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižších stupňov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. L. opačný prípad (nesprávna subsumpcia), odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. **Správnosť a úplnosť skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať (predpokladať).**

Dovolacie námietky vo vzťahu k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a správne hodnoteniu dôkazov sú vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu právne irelevantné. V takomto prípade dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení, ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne.

Na podklade tohto dovolacieho dôvodu nie je ani možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Zaoberajúc sa konkrétnym uplatneným dovolacím dôvodom a jeho odôvodnením došiel najvyšší súd k nasledujúcim záverom:

Skutky ustálené oboma súdmi v pôvodnom konaní boli týmito súdmi správne právne kvalifikované. Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu nezistil ani nesprávne

použitie iných hmotnoprávnych ustanovení predpokladaných ustanovením § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V zmysle § 373 ods. 1 Tr. zák. kto o inom oznámi nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy, alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

K dovolacím námietkam obvinených, že nedošlo k naplneniu všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu, treba zdôrazniť, že vyššie citovaná zákonná úprava tvorí tzv. zloženú, alternatívnu skutkovú podstatu. Z toho teda vyplýva, že stačí, aby okrem iných stránok trestného činu bolo naplnené iba jedno z konaní tam uvedených. To samozrejme nemá vplyv na to, že musia byť aj pri tomto trestnom čine zachované všetky stránky skutkovej podstaty trestného činu, čo sú objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka.

Objektom tohto prečinu je ochrana cti, dobrej povesti a vážnosti človeka pred ohováraním, ktoré môže vážnym spôsobom narušiť občianske spolužitie.

Objektívna stránka trestného činu je charakterizovaná spôsobom spáchania trestného činu a jeho následkom. Nevyhnutne zahŕňa aj príčinný vzťah medzi konaním a následkom. Konkrétne spočíva v oznámení nepravdivého údaja o inom, ktorý je spôsobilý spôsobiť tam vypočítané následky. Musí ísť o nepravdivý údaj, pričom v trestnom konaní je nevyhnutné dokázať jeho nepravdivosť. Uvedené následky musia byť tiež v trestnom konaní dokázané. Nepravdivý údaj je taký, ktorý nezodpovedá skutočnosti. Môže sa týkať jednak konania ohováranej osoby, jednak aj jej vlastností názorov a presvedčenia. Oznámenie takéhoto údaja môže byť zrealizované rôznou formou. Stačí, ak nepravdivý údaj oznámi páchateľ len jednej osobe odlišnej od ohováraného. Otázku značnej miery treba hodnotiť podľa okolností prípadu s prihliadnutím na spoločenské postavenie dotknutej osoby, na jej charakterové a mravné vlastnosti, na povahu oznámeného údaja, okolnosti oznámenia atď. Poškodenie v zamestnaní môže spočívať napr. v možnosti preradenia do nižšej pracovnej funkcie.

Ide o ohrozovací trestný čin, pričom takéto nebezpečenstvo nemusí nastať ani nehroziť bezprostredne a nemusí ani vzniknúť. Je dokonaný oznámením nepravdivého údaja, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť iného u spoluobčanov, resp. spôsobiť ďalšie zákonom predpokladané následky

Subjektívna stránka si vyžaduje úmyselné zavinenie.

Prvostupňový súd potom správne uzavrel, že I. Č. v bode 1/ rozsudku uvádzal dňa 23. februára 2008 pred policajným orgánom skutočnosti, u ktorých sa pravdivosť nepotvrdila, dokonca sa na hlavnom pojednávaní preukázal opak, že obžalovaný verbálne útočil na poškodeného. Ohľadne skutku v bode 2/ rozsudku sa taktiež nepotvrdilo, že by poškodený P. M... mal narúšať občianske spolužitie a nepotvrdili sa ani tvrdenia obvineného, ktoré boli posudzované v disciplinárnych konaniach vedených voči poškodenému. Správne okresný súd uzavrel, že tvrdenie obvineného, že poškodenému svojim konaním nemal v úmysle poškodiť, za nevierohodnú. Obvinený I. Č. vedel, že poškodený je príslušníkom polície. Svedkovia potvrdili, že konaním obvineného došlo k ohrozeniu jeho vážnosti ako policajta, a to aj častými privolaniami hliadok jeho kolegov z radov polície. Tieto konflikty mali dopad aj na jeho vzťahy v rodine, a prakticky u spoluobčanov, a to v značnej miere. U priamo nadriadených poškodenému vznikla voči poškodenému nedôvera.

Tieto skutky boli správne kvalifikované ako dvojnásobný prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák.

V súlade so zákonom je aj právna kvalifikácia konania obvineného Ing. I. Č., keď sa preukázalo, že ním uvádzané údaje v bode 1/ rozsudku sa nepotvrdili, sťažnosť kvalifikoval jeho nadriadený z Krajského riaditeľstva Policajného zboru ako nedôvodnú. Ohľadne skutku v bode 2/ rozsudku sa nepreukázalo, že by pri objasňovaní priestupku svedkovia vypovedali po ovplyvnení P. M.. Teda zase išlo zo strany obvineného o oznámenie nepravdivého údaja. Napriek proklamovanému vyjadreniu, že nechcel poškodenému poškodiť, sa toto tvrdenie nepotvrdilo. Je však preukázané, že aj tento obvinený vedel, že poškodený je príslušníkom Policajného zboru a podobne ako jeho otcovi mu muselo byť známe, že každé negatívne tvrdenie na jeho adresu je spoločnosťou, občanmi a jeho

nadriadenými vnímané citlivejšie ako u radového občana. Podania obvineného, ich obsah, frekvencia vedú k záveru, že boli spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť poškodeného P. M. u spoluobčanov a poškodiť ho v zamestnaní.

Aj tu bola správne ustálená právna kvalifikácia konania Ing. I. Č. ako pokračujúci prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák.

Čo sa týka ďalšej dovolacej námietky, že nepostačuje, aby páchatel konal v eventuálnom úmysle, tak táto taktiež neobstojí, nakoľko prax sa vyvinula tak, že stačí nepriamy úmysel, teda uzrozumenie páchatel'a s tým, že údaj, ktorý o inom oznamuje, je nepravdivý a že tento údaj je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov.

Ako je už uvedené, ďalšie dovolacie námietky ohľadne namietaných tvrdení poškodeného a svedkov, resp. nesprávnych údajov v policajných úradných záznamoch sa týkajú skutkových zistení, ktoré nemôžu byť predmetom posudzovania dovolacím súdom.

Dovolatelia pri uplatnení dovolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. popreli spáchanie všetkých žalovaných skutkov, pričom následne podrobne vo vzťahu ku každému z nich analyzovali dôkaznú situáciu, poukázali na nehodnovernosť svedkov a poškodeného a nelogickosť pri hodnotení dôkazov zo strany súdov v pôvodnom konaní, ktoré podľa nich viedli k nesprávnemu rozhodnutiu o vine. Dovolacie námietky sú vo vzťahu k uplatňovanému dovolaciemu dôvodu celkom nepriliehavé, v dôsledku čoho najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý nepredstavuje v konaní tretiu inštanciu, znovu poukazuje na skutočnosť, že ich vecnú opodstatnenosť nebol oprávnený posudzovať.

Za takýchto okolností Krajský súd v Žiline rozhodol správne keď v súlade s ust. § 319 Tr. por. odvolania obžalovaných ako nedôvodné zamietol.

Keďže najvyšší súd na neverejnom zasadnutí zistil, že nebol naplnený dovolací dôvod uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolanie obvinených zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. marca 2014

JUDr. Emil B d ť o c h , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová